

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **Ing. V. K.**, L., Košice – Šaca, proti žalovanému: **JUDr. I. S.**, H., Košice, správca konkurznej podstaty úpadcu K. I. spol. s r. o., Košice, N., Košice - mestská časť Šaca, IČO: X., **o vydanie veci a vylúčenie veci z konkurznej podstaty**, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 3. októbra 2008 č. k. 7 Cb 278/2001 - 404, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 3. októbra 2008 č. k. 7 Cb 278/2001 - 404 **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov. Rozhodol tak z dôvodov, že žalobca vzhľadom na svoje celkové majetkové pomery nespĺňa predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, a teda neboli splnené zákonné predpoklady pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca. Namieta, že o jeho návrhu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov zo dňa 28. 06. 2008 rozhodol súdny úradník, teda osoba, ktorá nie je garantom nezávislosti a spravodlivosti pri rozhodovaní o návrhu účastníka tak, ako mu toto základné právo vyplýva z ust. čl. 46 a čl. 48 v spojení s čl. 144 /1/ Ústavy SR. Poukázal na to, že v žiadosti

o pridelenie právneho zástupcu uviedol skutočnosti, ktoré sám považoval pre rozhodnutie súdu za podstatné a zároveň ich v rozsahu podľa vlastnej úvahy vydokladoval. Súd ho na predloženie ďalších dôkazov nevyzval, sám zabezpečil ďalšie dôkazy podľa vlastnej úvahy, tieto vykonal bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa k nim a na ich základe rozhodol. Namieta, že týmto postupom, mu súd znemožnil vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom v rozpore s ust. § 123 O. s. p., čím zároveň porušil jeho právo na spravodlivé prejednanie veci. Uviedol tiež, že predmetného sporu je účastný nie ako podnikateľ, ale ako fyzická osoba brániaca osobný majetok napadnutý konkurzným súdom, pričom tento spor nevyvolal, ani k nemu nedal podnet. Argumentácia, že je konateľom v troch spoločnostiach, je argumentáciou, že má viacnásobný pracovný pomer, pričom otázkou ostáva, či má zamestnanec povinnosť zarábať toľko, aby bol schopný platiť náklady spojené so súdnym konaním, ktoré nevyvolal, a ak mu zamestnávateľ nevypláca mzdu, či je možné túto skutočnosť považovať za neúspech v podnikaní. Tvrdí, že nie, a namieta, že súd pri vyhodnocovaní týchto skutočností pochybil.

Je toho názoru, že pre priznanie oslobodenia by mal preto súd zvažovať dve okolnosti, a to, či žiadateľ naozaj nie je objektívne schopný poplatok zaplatiť, a či vplyvom nezákonného zásahu orgánu štátu skutočne stratil časť svojho majetku vo výške zodpovedajúcej aspoň výške požadovaného poplatku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca podal dovolanie proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obo 231/2006 - 359 zo dňa 01. 04. 2008, ktorým zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Cb 278/2001 - 280 zo dňa 29. 06. 2006 v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne s dovolaním podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov a žiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov z dôvodu, že sám si právneho zástupcu z finančných dôvodov nemôže dovoliť.

Podľa § 30 O. s. p., účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť

zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené obe podmienky. Sú to predovšetkým pomery účastníka a zistenie, či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov sú rozhodujúce majetkové pomery účastníka, výška súdneho poplatku i povaha spoplatňovaného úkonu. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že ani okolnosť, že žiadateľ o oslobodenie nemá dostatok disponibilných prostriedkov, ešte neznamená, že jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pomery účastníka konania nie sú určované len finančnou hotovosťou, ale jeho celkovou majetkovou situáciou. Ani nepriaznivé majetkové pomery účastníka dočasného alebo prechodného charakteru neodôvodňujú oslobodenie poplatníka od jeho povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Ani v jednom z viacerých potvrdení žalobcu o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na účely oslobodenia od súdnych poplatkov predložených súdu, žalobca neuviedol dôvod, prečo je nezamestnaný, či sa o prácu uchádzal. Rovnako tak neuviedol, že je spoločníkom a konateľom v spoločnosti A. s. r. o., Poprad, ako aj konateľom v spoločnosti F. V., s. r. o., Košice. Tvrdenie žalobcu, že tieto spoločnosti už nevykonávajú žiadnu činnosť sa tak javí ako účelové, aj keď síce môže byť prípadne aj pravdivé, pre vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov za podané dovolanie nepriznal, je to však irelevantné. Rovnako nemožno prihliadnuť ani na tvrdenia žalobcu, že na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v bezpodielovom spoluvlastníctve je zriadené záložné právo v prospech tretích osôb, pretože táto skutočnosť nemá vplyv na jeho celkovú majetkovú situáciu.

Nemožno prihliadnuť ani na námietku žalobcu, že o jeho návrhu o oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol vyšší súdny úradník. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 374 ods. 2, ods. 3 O. s. p., z ktorého vyplýva, že sudca, ktorému je vec pridelená náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových

prostriedkov podľa osobitného predpisu, si môže vyhradiť vybavovanie určitých vecí zverených justičným čakaťom alebo súdnym úradníkom. Proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak sudca odvolaniu nevyhovie, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Postup prvostupňového súdu je správny a v súlade s citovaným ustanovením.

Obligatórnou podmienkou pre ustanovenie zástupcu účastníkovi je, že účastník splňuje predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Ak nie je tento predpoklad splnený, je vylúčené zaoberať sa aplikačnou úvahou o ustanovení zástupcu. Prvostupňový súd nijako nepochybil, keď žalobcovi z vyššie uvedených dôvodov zástupcu z radov advokátov neustanovil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 2 O. s. p. potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. apríla 2009

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.